

Соціально-економічне становище Запорізької області за січень–жовтень 2021 року

Повідомлення Головного управління статистики

Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення Запорізької області, за оцінкою, на 1 жовтня 2021 року становила 1649228 осіб.

Упродовж січня–вересня 2021 року чисельність населення зменшилася на 17287 осіб. Порівняно з січнем–вереснем 2020 року обсяг природного скорочення збільшився на 3629 осіб та становив 15836 осіб.

Залишається суттєвим перевищення кількості померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих – 31 живонароджених.

Зайнятість

Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств, установ та організацій Запорізької області з кількістю працюючих 10 осіб і більше у вересні 2021 року становила 329,6 тис. осіб. У порівнянні з серпнем 2021 року їх кількість у цілому по області зменшилась на 1,4 тис. осіб, або на 0,4%.

Вагоме зменшення показника спостерігалось на підприємствах тимчасового розміщування й організації харчування (в 1,5 раза), у сферах фінансової, страхової діяльності та виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (на 1,7% в кожній), виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності (на 1,6%), виробництва машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань (на 1,4%).

І, навпаки, суттєве збільшення показника відбувалось на підприємствах текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів (на 3,4%), а також у сфері державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування (на 1,2%).

Оплата праці та соціально-трудова відносина

Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств, установ та організацій Запорізької області з кількістю працюючих 10 осіб і більше у вересні 2021 року становила 329,6 тис. осіб. У порівнянні з серпнем 2021 року їх кількість у цілому по області зменшилась на 1,4 тис. осіб, або на 0,4%.

Вагоме зменшення показника спостерігалось на підприємствах тимчасового розміщування й організації харчування (в 1,5 раза), у сферах фінансової, страхової діяльності та виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (на 1,7% в кожній), виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності (на 1,6%), виробництва машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань (на 1,4%).

І, навпаки, суттєве збільшення показника відбувалось на підприємствах текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів (на 3,4%), а також у сфері державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування (на 1,2%).

Ціни

Ціни на споживчому ринку області в січні–жовтні 2021 року зросли на 7,5%. Послуги у сфері освіти подорожчали на 18,8%, у сфері ресторанів та готелів – на 10,3%, товари та послуги у сфері транспорту – на 9,9%, продукти харчування та безалкогольні напої – на 9,3%. Плата за житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива збільшилась на 8,6%. Вартість алкогольних напоїв, тютюнових виробів підвищилась на 7,2%, товарів та послуг у сфері зв'язку – на 4,9%, одягу і взуття – на 3,0%, різних товарів та послуг – на 2,8%. Ціни у сфері охорони здоров'я зросли на 2,2%, предметів домашнього вжитку, побутової техніки та поточного утримання житла – на 1,5%. Водночас товари та послуги у сфері відпочинку і культури подешевшали на 0,3%.

Промисловість

У січні–жовтні 2021 року порівняно з січнем–жовтнем 2020 року **індекс промислової продукції** дорівнював 105,6%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяг виробництва зріс на 3,8%.

У **переробній промисловості** індекс промислової продукції становив 103,5%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів обсяг виробництва зменшився на 16,4%.

У січні–жовтні 2021 року вироблено 401,9 тис.т олії соняшникової та сафлорової та їх фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих), 42,1 тис.т олії соняшникової і сафлорової та їх фракцій, рафінованих (крім хімічно модифікованих), 6419,5 т молока та вершків незгущених й без додавання цукру чи інших підсолоджувальних речовин жирністю більше 1%, але не більше 6%, у первинних пакуваннях об'ємом нетто не більше 2 л, 1985,5 т масла вершкового жирністю не більше 85%, 2186,9 т молока і вершків коагульованих, йогурту, кефіру, сметани та інших ферментованих продуктів, 48,4 тис.т борошна пшеничного чи пшенично-

житнього, 36,3 тис.т хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання, 2881,7 т сухарів, сушок, грінок та виробів подібних підсмажених.

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції дорівнював 84,9%.

За десять місяців 2021 року вироблено 163,1 тис.шт комплектів і костюмів чоловічих та хлопчачих з тканини бавовняної або з волокон синтетичних або штучних, виробничих та професійних, 19,9 тис.шт курток, піджаків та блейзерів чоловічих та хлопчачих з тканини бавовняної або з волокон синтетичних або штучних, виробничих та професійних, 35,7 тис.шт футболок, майок й подібних виробів, трикотажних машинного або ручного в'язання.

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності відбулося зростання виробництва на 16,9%.

На підприємствах із виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення індекс промислової продукції становив 99,7%.

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції випуск промислової продукції збільшився на 5,2%.

На підприємствах із виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів індекс промислової продукції дорівнював 73,2%.

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції відбулося зростання виробництва на 11,0%.

За січень–жовтень 2021 року виготовлено 104944,1 тис.шт бутлів, пляшок, флаконів, фляг та виробів подібних для транспортування або пакування продукції (скляних для сметани, йогурту тощо), місткістю 2 л і менше, з пластмас, 304,8 тис.т вапна негашеного, 22,0 тис.т плиток, плит, черепиці та виробів подібних з цементу, бетону або каменю штучного (крім блоків та цегли для будівництва), 46,4 тис.т елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного, 271,1 тис.т розчинів бетонних, готових для використання.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування індекс промислової продукції дорівнював 103,3%.

З початку 2021 року вироблено 894,6 т деталей, виливаних з чавуну сірого, для машинного обладнання і механічних приладів (крім для двигунів).

На підприємствах машинобудування обсяги виробництва збільшились на 15,8%.

За десять місяців 2021 року випущено 11539 шт основ апаратури електричної для контролю та розподілення електроенергії інших, на напругу не більше 1 кВ, 9472,2 т провідників електричних інших на напругу не більше 1 кВ, не оснащених елементами з'єднувальними.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** показники виробництва збільшились на 11,9%.

За січень–жовтень 2021 року вироблено 36189,2 млн.кВт·год електроенергії.

Сільське господарство

У січні–жовтні 2021 року індекс сільськогосподарської продукції порівняно з січнем–жовтнем 2020 року становив 116,5%, у т.ч. на підприємствах – 119,6%, у господарствах населення – 110,7%. Індекс продукції рослинництва становив 120,7%, продукції тваринництва – 84,0%.

Станом на 1 листопада 2021 року культури зернові та зернобобові були скошені та обмолочені на площі 1005,5 тис.га, що на 2,6% більше, ніж на початок листопада 2020 року. Зібрана площа культур зернових та зернобобових склала 98,9% площі посівів (торік – 99,5%). Виробництво зерна становило 3797,7 тис.т (у початково оприбуткованій масі), що на 27,8% більше, ніж було одержано на початок листопада 2020 року. У середньому з 1 га обмолоченої площі одержано по 37,8 ц зерна (на 7,5 ц більше, ніж торік).

Усіма категоріями господарств на 1 листопада 2021 року одержано плодової та ягідної продукції 59,9 тис.т (на 45,1% більше, ніж на відповідну дату 2020 року), овочів відкритого ґрунту – 181,5 тис.т (на 10,9% більше).

У січні–жовтні 2021 року реалізовано на забій сільськогосподарських тварин (у живій масі) 43,5 тис.т. Вироблено основних видів тваринницької продукції: молока – 159,7 тис.т, яєць – 327,1 млн.шт. Порівняно з січнем–жовтнем 2020 року загальні обсяги виробництва яєць зменшились на 33,4%, молока та м'яса – на 10,1% і 6,9% відповідно.

У структурі реалізації сільськогосподарських тварин на забій підприємствами (крім малих) частка свиней становила 64,6%, птиці – 20,4%, великої рогатої худоби – 11,2%.

У січні–жовтні 2021 року в підприємствах обсяг вирощування сільськогосподарських тварин порівняно з січнем–жовтнем 2020 року зменшився на 30,5%.

Відношення загального обсягу вирощування сільськогосподарських тварин до реалізації на забій становило 79,3% (торік – 99,2%).

Станом на 1 листопада 2021 року в усіх категоріях господарств нараховувалося 62,6 тис. голів великої рогатої худоби (на 16,9% менше, ніж на 1 листопада 2020 року) (у т.ч. корів – 34,3 тис. голів (на 16,3% менше)), 62,7 тис. голів овець та кіз (на 4,6% менше), свиней – 145,3 тис. голів (на 20,7% менше), птиці – 3040,8 тис. голів (на 32,2% менше).

За розрахунками, господарствами населення утримувалося 75,9% (на 1 листопада 2020 року – 78,8%) загальної кількості великої рогатої худоби (у т.ч. корів – 84,8% (86,1%)), птиці – 67,6% (48,2%), овець та кіз – 57,7% (61,8%) і свиней – 40,1% (33,1%).

Загальний обсяг реалізації підприємствами (крім малих) Запорізької області власно виробленої сільськогосподарської продукції в січні–жовтні 2021 року становив 16946,5 млн.грн, у т.ч. продукції

рослинництва – 15777,0 млн.грн, тваринництва – 1169,5 млн.грн.

Середні ціни продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами, за січень–жовтень 2021 року порівняно із січнем–жовтнем 2020 року зросли на яйця (в 1,8 раза), на насіння культур олійних (в 1,7 раза), на культури зернові та зернобобові (на 31,2%), на молоко (на 14,4%), на культури овочеві (на 13,2%), на тварин сільськогосподарських живих (на 9,3%), знизилась на культури плодів та ягідні (на 1,2%).

На 1 листопада 2021 року в підприємствах, які безпосередньо вирощують, та підприємствах, що займаються зберіганням і переробленням культур зернових та зернобобових, було в наявності 1601,7 тис.т зерна (на 46,1% більше, ніж на 1 листопада 2020 року), у т.ч. 1197,4 тис.т пшениці, 166,6 тис.т ячменю, 155,3 тис.т кукурудзи. У підприємствах, які безпосередньо вирощують культури зернові та зернобобові, зберігалось 1171,3 тис.т зерна (на 26,4% більше), у т.ч. 854,0 тис.т пшениці, 136,5 тис.т ячменю, 102,6 тис.т кукурудзи.

Будівництво

Обсяг виробленої **будівельної продукції** (виконаних будівельних робіт) підприємствами області в січні–жовтні 2021 року становив 2336,1 млн.грн. Індекс будівельної продукції порівняно з січнем–жовтнем 2020 року дорівнював 87,8%.

Нове будівництво становило 19,2% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, реконструкція та технічне переоснащення – 30,9%, ремонт (капітальний та поточний) – 49,9%.

Капітальні інвестиції

У січні–вересні 2021 року підприємствами та організаціями Запорізької області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 11651,7 млн.грн **капітальних інвестицій**, що на 44,8% більше обсягу капітальних інвестицій за відповідний період 2020 року.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 68,0% загального обсягу. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 30,2% капітальних інвестицій. Частка запозичених коштів за рахунок кредитів банків та інших позик становила 1,2%.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (98,9% загального обсягу) освоєно в матеріальні активи, з яких у машини, обладнання та інвентар і транспортні засоби – 55,2% усіх інвестицій, у будівлі та споруди – 38,5%. У нематеріальні активи вкладено 1,1% загального обсягу капітальних інвестицій.

Зовнішньоекономічна діяльність

За 9 місяців 2021 року експорт **товарів** становив 3389,6 млн.дол. США, або 158,9%, порівняно із 9 місяцями 2020 року, імпорт – 1240,5 млн.дол., або 138,7%. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 2149,1 млн.дол.

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 2,73 (за 9 місяців 2020 року – 2,38).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 161 країни світу.

Основу товарної структури експорту склали недорогочінні метали та вироби з них, механічні та електричні машини, мінеральні продукти, продукти рослинного походження, жири та олії тваринного або рослинного походження.

У загальному обсязі експорту товарів порівняно із 9 місяцями 2020 року збільшилась частка чорних металів з 50,7% до 58,0%, руд, шлаку і золи – з 3,6% до 6,0%. Натомість зменшилась частка механічних машин з 13,2% до 9,2%, зернових культур – з 9,0% до 6,4%, жирів та олій тваринного або рослинного походження – з 6,8% до 5,2%.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу (ЄС) становив 1168,0 млн.дол., або 34,5% загального обсягу експорту та збільшився порівняно із 9 місяцями 2020 року в 2,3 раза.

Найбільші обсяги експорту до країн ЄС склали чорні метали – 56,6%, руди, шлак і зола – 17,0%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 5,5%, електричні машини – 3,0%, продукти неорганічної хімії – 2,8% загального обсягу експорту до цих країн.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн-членів ЄС здійснювалися до Польщі, Італії, Чехії, Болгарії, Іспанії. Серед інших країн світу найбільше екпортувалися товари до Туреччини, Російської Федерації, США, Китаю, Індії.

Серед найбільших країн-експортерів порівняно із 9 місяцями 2020 року збільшився експорт товарів до Болгарії в 6,2 раза, Польщі – в 4,2 раза, Туреччини – в 2,3 раза, Чехії – в 2,1 раза, Іспанії – в 2,1 раза, Російської Федерації – на 67,5%, Італії – на 67,4%, США – на 42,1%, Індії – на 19,7%, зменшився експорт товарів до Китаю на 15,5%.

Основу товарної структури імпорту склали мінеральні продукти, недорогочінні метали та вироби з них, механічні та електричні машини, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості.

У загальному обсязі імпорту товарів проти 9 місяців 2020 року збільшилась частка палив мінеральних, нафти і продуктів її перегонки з 16,6% до 23,1%, механічних машин – з 14,4% до 15,6%, чорних металів – з 6,0% до 11,0%, засобів наземного транспорту, крім залізничного – з 4,7% до 5,8%. Зменшилась частка різноманітної хімічної продукції з 2,9% до 2,1%.

Імпорт товарів із країн ЄС становив 372,4 млн.дол., або 30,0% загального обсягу та збільшився проти 9 місяців 2020 року на 2,7%.

Найвагоміші обсяги імпорту товарів із країн ЄС склали: механічні машини – 32,6%, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки – 11,0%, мідь і вироби з неї – 4,4%, чорні метали – 4,1%, електричні машини – 4,0%, алкогольні і безалкогольні напої та оцет – 4,0% загального обсягу імпорту із цих країн.

Серед країн ЄС найвагоміші імпорتنі надходження товарів здійснювалися з Німеччини, Польщі та Італії. Серед інших країн світу найбільші імпорتنі поставки товарів надходили з Російської Федерації, Китаю, Туреччини, США, Білорусі, Грузії, Казахстану.

Порівняно із 9 місяцями 2020 року імпорт товарів збільшився з Грузії в 4,9 раза, Туреччини – в 2,7 раза, Польщі – в 2,1 раза, Білорусі – в 2,1 раза, Казахстану – на 75,4%, Російської Федерації – на 64,1%, Китаю – на 38,7%, Італії – на 24,3%. Однак менше ввезено товарів з Німеччини на 32,4%, США – на 2,2%.

За 9 місяців 2021 року експорт **послуг** становив 138,6 млн.дол., або 105,9% порівняно із 9 місяцями 2020 року, імпорт – 16,3 млн.дол., або 67,8%. Позитивне сальдо становило 122,3 млн.дол. (за 9 місяців 2020 року також позитивне – 107,0 млн.дол.)

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 8,50 (за 9 місяців 2020 року – 5,46).

Зовнішньоторговельні операції проводилися із партнерами із 113 країн світу.

За 9 місяців 2021 року найбільші обсяги експорту припадали на послуги з ремонту та технічного обслуговування, ділові, у сфері телекомунікації комп'ютерні та інформаційні, транспортні.

У загальному обсязі експорту порівняно із 9 місяцями 2020 року збільшилась частка послуг з ремонту та технічного обслуговування з 35,5% до 36,1%, у сфері телекомунікації, комп'ютерних та інформаційних – з 18,0 % до 21,5%, транспортних – з 6,4% до 7,9%. Натомість зменшилась частка ділових послуг з 31,1% до 23,6%.

Обсяг експорту послуг до країн ЄС становив 31,0 млн.дол., або 22,4% загального обсягу експорту та збільшився порівняно із 9 місяцями 2020 року на 11,3%.

Найбільші обсяги експорту країнам ЄС склали послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні, з ремонту та технічного обслуговування, транспортні, з переробки матеріальних ресурсів.

Серед країн-членів ЄС найбільші операції з експорту послуг здійснювалися з Кіпром та Фінляндією. Серед інших країн світу найбільше надавалися послуги Китаю, Об'єднаним Арабським Еміратам, США, Сингапуру, Туреччині, Російській Федерації.

Серед країн-партнерів зріс експорт послуг до Туреччини в 2,7 раза, Кіпру – в 2,2 раза, США – на 23,2%, Фінляндії – на 22,5%, Об'єднаних Арабських Еміратів – на 20,3%. Натомість спостерігалось зменшення обсягів послуг до Китаю на 25,2%, Сингапуру – на 24,1%, Російської Федерації – на 11,2%.

Основу структури імпорту за 9 місяців 2021 року склали ділові послуги, роялті та інші послуги, пов'язані з використанням інтелектуальної власності, транспортні, у сфері телекомунікації комп'ютерні та інформаційні.

У загальному обсязі імпорту збільшилась частка роялті та інших послуг, пов'язаних з використанням інтелектуальної власності з 13,1% до 21,3%, транспортних – з 7,4% до 18,4%, у сфері телекомунікації комп'ютерних та інформаційних – з 5,8% до 12,8%. Натомість зменшилась частка ділових послуг з 65,3% до 39,9%.

Імпорт послуг з країн ЄС становив 6,3 млн.дол., або 38,7% загального обсягу та зменшився проти 9 місяців 2020 року в 2,1 раза.

Найвагоміші обсяги імпорту послуг з країн ЄС склали роялті та інші послуги, пов'язані з використанням інтелектуальної власності, ділові, транспортні, у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні.

Серед країн ЄС найвагоміші обсяги послуг були одержані з Німеччини, Данії, Бельгії, Нідерландів. Серед інших країн світу найбільші обсяги послуг надавалися Російською Федерацією, Туреччиною, Швейцарією, Об'єднаними Арабськими Еміратами, Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії.

Порівняно із 9 місяцями 2020 року імпорт послуг збільшився з Об'єднаних Арабських Еміратів у 6,4 раза, Швейцарії – в 3,6 раза, Туреччини – в 2,9 раза, Бельгії – в 2,1 раза, Нідерландів – на 84,7%, Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії – на 0,1%, зменшився імпорт послуг з Російської Федерації на 36,3%, Данії – на 35,4%, Німеччини – на 9,8%.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібною торгівлю, до якого включено дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–жовтні 2021 року становив 50352,6 млн.грн, що на 11,3% більше обсягів січня–жовтня 2020 року.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–жовтні 2021 року становив 35749,3 млн.грн і в порівнянних цінах на противагу січню–жовтню 2020 року збільшився на 10,5%. Роздрібний товарооборот за жовтень 2021 року становив 3826,4 млн.грн і в порівнянних цінах відносно жовтня 2020 року збільшився на 8,7%, попереднього місяця – на 2,5%.

Транспорт

У січні–жовтні 2021 року підприємствами транспорту перевезено 16,7 млн.т вантажів, що на 12,6% більше обсягу січня–жовтня 2020 року. **Вантажообіг** становив 9189,9 млн.ткм і збільшився на 11,0%.

Залізничним транспортом відправлено 10633,5 тис.т вантажів (на 3,8% менше обсягу січня–жовтня

2020 року). Зменшилося відправлення будівельних матеріалів на 33,6%, нафти і нафтопродуктів – на 38,3%, брухту чорних металів – на 47,7%. У той же час збільшилося відправлення кам'яного вугілля у 3,8 раза, зерна і продуктів перемолу – в 1,6 раза, добрив – на 24,1%, чорних металів – на 5,4%, коксу – на 4,7%, руди залізної і марганцевої – на 1,1%. Вантажообіг збільшився на 9,8% та становив 8218,4 млн.ткм.

Автомобільним транспортом перевезено 5757,3 тис.т вантажів (у порівнянні з січнем–жовтнем 2020 року в 1,8 раза більше) та виконано вантажообіг в обсязі 953,8 млн.ткм (на 26,5% більше).

Протягом січня–жовтня 2021 року послугами пасажирського транспорту скористалися 62,1 млн. пасажирів (98,3% обсягу січня–жовтня 2020 року) та виконано **пасажи́рообі́г** в обсязі 1106,5 млн.пас.км (106,8%).

Послугами автомобільного транспорту скористалися 40,2 млн. пасажирів, що становило 92,8% показника січня–жовтня 2020 року.

Обсяг пасажирських перевезень міським електротранспортом у січні–жовтні 2021 року порівняно з січнем–жовтнем 2020 року збільшився на 8,8% і становив 18,3 млн. пасажирів.

Головне управління статистики у Запорізькій області